

**Дүртенче чакырылыш Татарстан Республикасы Азнакай район Советы
КАРАРЫ**

Азнакай шәһәре

№ 81-10

29 сентябрь 2021ел

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контроль турындагы нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Жир кодексы, федераль закон нигезендә канун «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру максатыннан, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру максатында (2001 елның 11 июнендәге 170-ФЗ номерлы Федераль закон редакциясендә),

Татарстан Республикасы Азнакай район Советы **карап итте:**

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контроль турындагы нигезләмәне расларга

2. Әлеге карарны "Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында" түбәндәге веб-адрес буенча бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында Интернет-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге веб-адрес буенча урнаштырырга: <http://aznakayevo.tatarstan.ru>.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны законлылык, хокук тәртибе, депутат этикасы һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Рәис

М. З. Шәйдуллин

Автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл
хужалыгында муниципаль контроль турында
Нигезләмә

1 Бүлек Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Нигезләмә автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында (алга таба - муниципаль контроль) муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели.

2. Азнакай муниципаль районының автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте транспортында һәм юл хужалыгында (алга таба - мәжбүри таләпләр) мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмауга юнәлдерелгән эшчәнлеге (алга таба-мәжбүри таләпләр) муниципаль район вәкаләтләре кысаларында мәжбүри таләпләрне бозуларны профилактикалау, гражданныр һәм оешмалар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны ачыклау, ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, аларның нәтижеләрен бетерү һәм (яки) мондый хокукый нигезләмәне торгызу буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чаралар күрү юлы белән башкарыла.

3. Юл хужалыгы астында бердәм производство ачыла-үз эченә автомобиль юлларын һәм юл корылмаларын, шулай ук гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын тикшерү, эзләү, проектлау, төзү, реконструкцияләү, капитал ремонт, ремонтлау һәм карап тотучы оешмалар ала торган хужалык комплексы.

Муниципаль контроль мәжбүри таләпләрне бозып китерелгән зыян (зыян) китерү куркынычын минимальләштерү, закон тарафыннан сакланыла торган түбәндәге кыйммәтләргә китергән зыянны (зыянны) минимальләштерү максаты белән гамәлгә ашырыла:

- гражданнырның тормышы һәм сәламәтлеге;
- гражданныр һәм оешмаларның хокуклары, ирекләре һәм законлы мәнфәгатьләре;
- транспорт инфраструктурасы объектлары, техник корылмалар һәм мөлкәт комплекслары;
- йөк ташу һәм пассажирлар йөртү, хезмәт күрсәтүне тәэмин итү һәм икътисади эшчәнлек.

4. Муниципаль контроль «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр

кертү хақында» 08.11.2007 ел, №257-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, №248-ФЗ Федераль закон, башка федераль законнар, Россия Федерациясе Президенты актлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, әлеге Нигезләмә һәм башка муниципаль норматив хокукый актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Азнакай муниципаль районы Башкарма комитетының архитектура һәм инфраструктура үсеше бүлеге автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашыру буенча вәкаләтле орган булып тора.

5. Муниципаль контроль органы исемнән муниципаль контрольне гамәлгә ашыралар:

1) Азнакай муниципаль районы Башкарма комитетының архитектура һәм инфраструктура үсеше бүлеге башлыгы;

2) Азнакай муниципаль районы Башкарма комитетының архитектура һәм инфраструктура үсеше бүлеге баш белгече (алга таба - вәкаләтле органның вазыйфай затлары).

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында муниципаль контроль органы, шул исәптән Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль чаралар үткөрү тәртибе, контроль чаралар үткәргәндә муниципаль контроль органы һәм контрольлек итүче затларның үзара хезмәттәшлеге тәртибе, шулай ук Муниципаль контрольне турыдан – туры гамәлгә ашыруга кергән затлар исемлеге (алга таба- муниципаль контроль органы).

6. Контрольлек итүче затлар астында муниципаль контрольдә тотылырга тиешле гражданнар һәм оешмалар, аларның эшчәнлеге, гамәлләре яки эшчәнлек нәтижәләре, яисә алардан файдалануда булган житештерү объектлары аңлашыла.

7. Гражданнар астында физик затлар - Россия Федерациясе гражданнары, чит ил гражданнары, гражданлыгы булмаган затлар, шул исәптән эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыручы (шәхси эшмәкәрләр) аңлата. Эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмый торган гражданнар, торак биналардан тыш, әлеге Нигезләмәнең 6 пункты нигезендә контроль объектлары булып торучы житештерү объектлары булып торган һәм (яки) алардан файдаланган очракта, контрольлек итүче затлар дип таныла.

8. Оешмалар тарафыннан законда билгеләнгән тәртиптә теркәлгән юридик затлар, шулай ук чит ил оешмалары, шул исәптән, юридик затлар, жирле үзидарә органнары- норматив-хокукый актлар нигезендә, мәжбүри хокукый актлар белән билгеләнә.

9. Мәжбүри таләпләрне үтәү муниципаль контроль предметы булып тора:

1) контрольлек итүче затлар тарафыннан норматив хокукый актларда билгелэнгән мәжбүри таләпләрне үтәү;

2) рөхсәт документларындагы таләпләрне үтәү (тормышка ашыру);

3) Россия Федерациясе законнары нигезендә үтәлергә тиешле документлар таләпләрен үтәү.;

4) контроль (күзәтчелек) чаралар нәтижәләре буенча кабул ителә торган карарларның үтәлеше.

10. Муниципаль контроль объектлары булып тора:

1) гражданнар һәм оешмаларның эшчәнлеген, гамәлләрен (гамәл кылмаулары), алар кысаларында мәжбүри таләпләр үтәлергә тиеш, шул исәптән эшчәнлек алып баручы гражданнарга һәм оешмаларга карата куела торган таләпләр, гамәлләр (гамәл кылмау);

2) гражданнар һәм оешмаларның, шул исәптән продукция (товарлар), эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр, аларга карата мәжбүри таләпләр куела;

3) биналар, корылмалар, корылмалар, линия объектлары, территорияләр, шул исәптән су, Жир һәм урман участкалары, жайланмалар, жайланмалар, предметлар, материаллар, транспорт чаралары, табигый мохит компонентлары, гражданнар һәм оешмалар ия һәм (яки) файдалана торган башка объектлар, табигый мохит компонентлары, гражданнар һәм (яки) гражданнар карамагында булмаган табигый һәм табигый-антропоген объектлар (алга таба-житештерү объектлары).

11. Контроль объектлары турында мәгълүматларны жыю, эшкәртү, анализлау һәм исәпкә алганда, вәкаләтле органнар норматив хокукый актлар нигезендә аларга тапшырыла торган мәгълүматны, ведомствоара хезмәттәшлек кысаларында алына торган мәгълүматны, шулай ук һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматны кулланалар.

12. Муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашырганда вәкаләтле органнар дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итә.

13. Вәкаләтле органнар муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру өчен кирәкле документларны һәм (яки) мәгълүматны, әлегә органнардан, яисә әлегә органнар карамагында булган оешмалардан түләүсез ала.

14. Ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында соратып алына торган документлар һәм (яки) мәгълүмат исемлегенә әлегә Нигезләмәнең 3 нче кушымтасында китерелгән.

Бүлек 2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) рисклары белән идарә итү

15. Муниципаль контроль профилактик чараларны һәм контроль (күзэтчелек) чараларын сайлап алуны билгели торган зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү, аларны карап тоту (шул исәптән тикшерелә торган мәжбүри таләпләр күләме), интенсивлык һәм нәтижәләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

16. Әлеге Нигезләмә максатларында зыян (зыян) китерү куркынычы астында төрле масштабтагы һәм саклана торган зыяннарның авырлыгына (зыянына) китерелергә мөмкин булган вакыйгалар башлану ихтималы аңлана.

17. Әлеге Нигезләмә максатларында зыян (зыян) китерү куркынычын бәяләү астында контроль органнарның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләр өчен зыян (зыян) килү ихтималын һәм аның масштабын билгеләү буенча эшчәнлегә аңлана.

18. Әлеге Нигезләмә максатларында зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү астында тиешле эшчәнлек өлкәсендә зыян (зыян) китерүнең рөхсәт ителгән дәрәжәсен тәмин итү максатларында профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткәрү күздә тотыла.

19. Контроль орган тарафыннан зыян (зыян) китерү куркынычын бәяләү һәм идарә итү өчен файдаланыла торган белешмәләрнең даими мониторингын (жыю, эшкәртү, анализлау һәм исәпкә алу) оештыру тәмин ителә.

20. Контроль объектларына карата закон тарафыннан саклана торган кыйммәтлەرгә зыян китерү (зыян) куркынычлары белән идарә итү максатларында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтлەرгә (алга таба - риск категориясе) зыян китерүнең түбәндәге риск категорияләре билгеләнә:

- 1) уртача куркынычлык;
- 2) уртача куркынычлык;
- 3) түбән куркынычлык.

21. Контроль органының матди, финанс һәм кадрлар ресурсларыннан оптималь файдаланганда контроль органының матди, финанс һәм кадрлар ресурсларыннан рациональ файдаланганда зыян (зыян) китерүнең риск категориясенә кергү критерийлары (алга таба - риск критерийлары) зыян китерү куркынычын бәяләү нәтижәләре буенча формалаштырыла һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммәтлەرгә зыян китерүне (зыянны) кисәтү һәм минимальләштерү зарурлыгына нигезләнә.

22. Контрольлек объектларын Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда куркынычлык категорияләренә кергү максатларында түбәндәге риск критерийлары билгеләнә::

- 1) урта риск категориясенә контроль объектлары - ясалма юл корылмалары керә;

2) контроль объектлары - гражданнар һәм оешмалар ия булган һәм (яки) алардан файдалана торган автомобиль юллары һәм юл корылмалары уртача риск категориясенә керә, аларга юл эшчәнлеген гамәлгә ашыруга мәжбүри таләпләр куела.

23. Уртача риск һәм уртача хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән контроль объектлары исемлеге ел саен Азнакай муниципаль районының норматив хокукый актында каралган тәртиптә контроль чаралар планын төзү елның 31 гыйнварына кадәр төзелә.

24. Контроль объекты билгеле бер риск категориясенә кертелмәгән очракта, ул түбән риск категориясенә кертелгән дип санала.

25. Зыян (зыян) китерү куркынычын бәяләү максатларында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары билгеләнә (№1 кушымта).

26. Планлы тикшерү чараларын үткәру ешлыгы билгеләнә:

1) урта риск категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен-3 елга планлы тикшерү чарасы;

2) Уртача риск категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен - 4 елга бер планлы тикшерү чарасы.

27. Түбән риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чаралары үткәрелми.

28. Контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу индикаторларына туры килүен ачыклау планнан тыш тикшерү чарасын үткәру өчен нигез булып тора. Тикшерү чарасын үткәру һәм үткәру турындагы карар Азнакай муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

3 Бүлек. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычларын профилактикалау

3.1. Профилактик чаралар.

29. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычларын профилактикалау Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау программасы (алга таба - зыян китерү куркынычларын профилактикалау программасы) нигезендә гамәлгә ашырыла һәм түбәндәге төп максатларга ирешүгә юнәлдерелгән:

1) Барлык контрольдә тотучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намус белән үтәүне стимуллаштыру;

2) мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүгә китерә торган шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү;

3) мәжбүри таләпләрне контрольдә тотучы затларга житкерү өчен шартлар тудыру, аларны үтәү ысуллары турында мәгълүматлылыкны арттыру.

30. Профилактик чаралар ел саен Азнакай муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән расланган закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә (алга таба - профилактика программасы) зыян китерү куркынычларын профилактикалау программасы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычларын профилактикалау программасында каралмаган профилактик чаралар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактика программасында каралган профилактик чаралар муниципаль контроль органы тарафыннан мәжбүри.

Муниципаль контроль органы профилактика программасында каралмаган профилактик чаралар үткәрә ала.

31. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль органы тарафыннан түбәндәге профилактик чаралар үткәрелә:

1) мәгълүмат бирү;

2) мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү белдерү (алга таба - кисәтү);

3) консультация бирү.

32. Профилактик чаралар уздырганда контроль объектларының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүгә турыдан-туры куркыныч тудыруы яки мондый зыян (зыян) китерелүе ачыкланса, контроль органның вазыйфаи заты (алга таба-вазыйфаи зат), контроль органы житәкчесенә (житәкче урынбасарына) яисә контроль органының бүтән вазыйфаи затына (контроль органның вәкаләтле вазыйфаи затына), контроль чаралар үткәрү турында карар кабул итү өчен, бу хакта кичекмәстән мәгълүмат жиберә.

33. Муниципаль контроль органы контрольлек итүче затларга һәм башка кызыксынган затларга мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирә.

34. Мәгълүмат тиешле мәгълүматларны Азнакайның рәсми сайтында урнаштыру юлы белән башкарыла муниципаль район Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә, массакүләм мәгълүмат чараларында һәм башка рәвешләрдә.

35. Муниципаль контроль органы Интернет-телекоммуникация челтәрендәге (<http://aznakayevo.tatar.ru>) Азнакай муниципаль районының рәсми сайтын «муниципаль

контроль»бүлегендә урнаштырырга һәм актуаль хәлдә тотарга бурычлы.

36. Контроль органда мәжбүри таләпләрне һәм (яки) мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында мәгълүматлар һәм (яки) мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүе яки закон тарафыннан сакланыла торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы тудыруы турында расланган белешмәләр булмаганда, муниципаль контроль органы контрольлек итүче затка кисәтү игълан итә һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү буенча чаралар күрергә тәкъдим итә.

37. Кисәтүгә контроль органның вәкаләтле вазыйфай заты кул куя.

38. Кисәтү контрольлек итүче затка жибәрелә һәм тиешле мәжбүри таләпләргә, аларның норматив-хокукый актына күрсәтмә, контрольлек итүче затның нинди конкрет гамәлләре (гамәл кылмау) мәжбүри таләпләрне бозуга китерә алуы яки китерә алуы турында мәгълүмат, шулай ук әлеге таләпләрнең үтәлешен тәмин итү буенча чаралар күрү турындагы тәкъдим үз эченә алырга тиеш һәм контрольдә тотучы зат тарафыннан мәгълүмат һәм документларны тапшыру таләбе була алмый.

39. Контрольлек итүче зат кисәтүне алганнан соң күрсәтелгән кисәтүгә карата муниципаль контроль органына мөрәжәгать итәргә хокуклы.

40. Кисәтүгә карата каршылык әлеге Нигезләмәнең 81-83 пунктларында каралган таләпләр нигезендә бирелә.

41. Эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыручы граждан каршы кисәтүне кәгазьдә жибәрергә хокуклы.

42. Кисәтүгә карата каршылык вәкаләтле орган тарафыннан мондый каршылык алынган көннән 20 көн эчендә карала. Каршылыкны карау нәтижәләре буенча, контрольдә тотучы затка кисәтүгә карата жавап жибәрелә.

43. Муниципаль контроль органы мәжбүри таләпләрне бозуга юл куелмау турында аларга белдерелгән кисәтүләрне исәпкә ала һәм башка профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткәрү өчен тиешле мәгълүматларны куллана.

44. Вазыйфай зат контрольлек итүче затларның һәм аларның вәкилләренең мөрәжәгатьләре буенча консультацияләр бирә (Муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйлә мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирә). Консультация түләү алмыйча башкарыла.

45. Контрольдә тотылучы затларның һәм аларның вәкилләренең мөрәжәгатьләре буенча консультацияләр вазыйфай зат тарафыннан Муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйлә мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирү юлы белән телдән һәм язма рәвештә гамәлгә ашырыла.

46. Телдән консультация телефон аша, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул

итү вакытында, яисә түбәндәге мәсьәләләр буенча профилактик һәм (яки) контроль чаралар уздыру барышында башкарыла:

1) урнашу урыны, элементә өчен телефоннар, рәсми сайт адресы <http://aznakayevo.tatar.ru> интернет-телекоммуникация челтәрендә һәм Вәкаләтле органның электрон почта адресы;

2) вәкаләтле органның эш графигы, килүчеләрне кабул итү вакыты;

3) Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча килүчеләргә кабул итү һәм хәбәр итү уздырыла торган кабинетлар номерлары, шулай ук кабул итү һәм хәбәр итүне гамәлгә ашыручы вазыйфаи затларның фамилияләре, исемнәре, атасының исеме (булганда) ;

4) муниципаль контрольне гамәлгә ашыруны жайга салучы норматив хокукый актлар исемлеге;

5) мәжбүри таләпләрне үз эченә алган актлар исемлеге.

47. Консультация нәтижеләре буенча телдән консультация бирү барышында бирелгән мәгълүмат контрольдә тотучы затларга һәм аларның вәкилләренә язма рәвештә бирелми.

48. Контрольлек итүче зат вәкаләтле органга муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру турында язма жавап бирү турында соратып, «Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатләрән карау тәртибе турында» 02.05.2006 ел, № 59-ФЗ Федераль законда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда жибәрергә хокуклы.

49. Муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру турында мәгълүмат бирү турында контрольдә тотучы зат запросы нигезендә язма рәвештә консультация бирү түбәндәге мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

1) контрольдә тотылучы затка караган яки мондый контрольдә тотучы зат тарафыннан кулланыла торган контроль объектын риск категориясенә кертү нигезе;

2) әлеге Нигезләмәнең 30 пунктында каралган тикшерү чарасын билгеләү нигезе, мондый контроль чарасы билгеләнгән очракта, контрольлек итүче затка карата яисә мондый контрольлек итүче зат тарафыннан кулланыла торган контроль объектына карата мондый контроль чарасы билгеләнгән очракта;

3) нигез белдерү мөрәжәгат итүче контролируемому затка кисәтү;

4) мөрәжәгат итүче контрольдә тотучы затка караган яисә мондый контрольдә тотучы зат тарафыннан кулланыла торган контроль объектларына карата планлаштырылган тикшерү чаралары булу.

50. Муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру турында мәгълүмат бирү турында контрольлек итүче затларның мөрәжәгатләрән карау «Россия

Федерациясе гражданны мөрәжәгатләрән карау тәртибе турында»02.05.2006 ел, № 59-ФЗ Федераль законда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

51. Консультация бирүне гамәлгә ашырганда вазыйфай зат Россия Федерациясе законнары нигезендә керү мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген үтәргә тиеш.

52. Консультация барышында конкрет контроль чарасына, вазыйфай затларның, контроль чарада катнашучыларның карарларына һәм (яки) гамәлләренә бәя биргән мәгълүмат, шулай ук контроль чара кысаларында үткәрелгән экспертиза, сынаулар нәтижеләрен үз эченә алган мәгълүмат бирелә алмый.

53. Консультация барышында билгеле булган вазыйфай затка булган мәгълүмат, мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольлек итүче затны бәяләү максатларында, контроль орган тарафыннан кулланыла алмый.

54. Муниципаль контроль органы консультацияларнең исәбен алып бара.

55. Муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру турында контрольдә тотылучы затларның өчтән артык запросы килгән очракта, бер типлы мәсьәләләр буенча консультация бирү Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында мәгълүмат урнаштыру юлы белән башкарыла.-Интернет телекоммуникация челтәренең язмача аңлатмасы, ул контроль органның вәкаләтле вазыйфай заты тарафыннан имзаланган.

3.2. Тикшерү битләре

56. Контроль һәм контроль чаралар үткәрүне оптимальләштерү объектларында зыян (зыян) китерү куркынычын киметү максатларында муниципаль контроль органы тикшерү кәгазьләрен (контроль сораулар исемлекләрен, аларга җаваплар контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү яки үтәмәүне раслый) формалаштыра һәм раслый.

57. Тикшерү кәгазьләре Азнакай муниципаль районының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

58. Тикшерү кәгазьләре контрольлек итүче затка Россия Федерациясе законнарында каралмаган мәжбүри таләпләрне үтәү буенча йөкләмә йөкли алмый.

59. Контрольдә тотылучы затларны үз-үзенә тикшерү максатыннан, тикшерү кәгазьләре Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла һәм актуаль хәлдә тотыла. - Интернет телекоммуникацион челтәренең "муниципаль контроль" бүлекчәсендә.

60. Тикшерү чараларын уздырганга контроль чараны үткэрү турында карарда күрсәтелгән тикшерү кәгазьләре контроль сорауларга жаваплар кертү юлы белән вазыйфай зат тарафыннан электрон формада тутырыла һәм контроль органның вазыйфай затының көчәйтелгән квалификацияле электрон имзасы белән раслана.

Бүлек 4. Тормышка ашырганда үткәрелә торган контроль чаралар тәртибе һәм формасы

4.1. Гомуми нигезләмәләр

61. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда түбәндәге контроль чаралар үткәрелә:

- 1) контрольдә тотучы зат белән бәйләнешсез контроль чаралар;
- 2) контрольлек итүче зат белән хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чаралар.

62. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешсез, түбәндәге контроль чаралар үткәрелә:

- 1) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү;
- 2) күчмә тикшерү.

63. Контроль чаралар контроль органның вәкаләтле вазыйфай затларының биремнәре, контроль органның эш планындагы биремнәрне дә кертеп, контроль органнарның вазыйфай затлары тарафыннан үзара бәйләнешсез үткәрелә.

64. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан түбәндәге контроль чаралар үткәрелә:

- 1) инспекция визиты;
- 2) рейд тикшерүе;
- 3) документар тикшерү;
- 4) күчмә тикшерү.

65. Әлеге пунктның 2 пунктчасында күрсәтелгән очраклардан тыш, контроль чаралар үткэрү өчен нигезләр булырга мөмкин:

1) контроль органында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы турында яисә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрнең булуы йә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килү-килмәвен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүе;

2) контроль чаралар үткэрү планына кертелгән контроль чаралар үткэрү сроклары житү;

3) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаралар үткэрү турында

күрсөтмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждандан хокукларының һәм ирекләренә үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәру турында прокурор таләбе;

5) әлеге Нигезләмәнең 180 пунктында билгеләнгән очракларда, ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында контроль органы карарын үтәү срогы тәмамлану;

66. Вәкаләтле орган закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү яисә зыян китерү куркынычы турында белешмәләр ала:

1) граждандан һәм оешмалардан, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан мөрәжәгатьләр (гаризалар) керү турында;

2) контроль чаралар үткәргәндә, контроль чараларны да кертәп, контрольлек итүче зат белән, шул исәптән контрольдә тотылучы бүтән затларга карата да, контроль чаралар үткәргәндә.

67. Граждандан һәм оешмалар, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан килгән мәгълүматлардан, вазыйфаи заттан закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) турында яисә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрне караганда, аларның дәрәслегенә бәя бирелә.

68. Зыян (зыян) китерү яисә зыян китерү (зыян) куркынычы турында килгән белешмәләрнең дәрәслеген бәяләүне уздыру максатларында вазыйфаи зат, кирәк булганда, законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы турында:

1) граждандан яисә мөрәжәгать (гариза) жибергән оешмадан, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан өстәмә белешмәләр һәм материаллар (шул исәптән телдән) соратып ала.;

2) контрольдә тотучы заттан күрсәтелгән белешмәләргә карата аңлатмалар сорый, әмма мондый аңлатмаларны һәм башка документларны бирү мәжбүри түгел;

3) контроль органының вәкаләтле вазыйфаи заты карары буенча, контроль чараны үзара бәйләнешсез үткәрүне тәмин итә.

69. Муниципаль контроль органы, әгәр аларга белә торып ялган белешмәләр күрсәтелсә, мөрәжәгатьне (гаризаларны), күрсәтелгән затларның мәгълүматларын карап тикшерү белән бәйле контроль орган тарафыннан тотылган чыгымнарны граждандан, оешмадан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан түләттерү турында гариза белән судка

мөрәжәгать итәргә хокуклы.

70. Зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы турында белешмәләрне карау нәтижәләре буенча вазыйфай зат контроль органның вәкаләтле вазыйфай затына жиберә:

1) зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы турында белешмәләрнең дәрәсләген раслаганда йә контрольдә тотылуы затның эшчәнлек параметрларын билгеләгәндә, аларның туры килүе яисә алардан кире кагу, мәжбүри таләпләрне бозуның расланган Индикаторлары нигезендә, контроль чарасын үткәрү өчен нигез булып тора, - контроль чарасын үткәрү турында дәлилленгән күрсәтмә.;

2) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү яисә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрнең дәрәсләген раслау булмаганда, шулай ук контрольдә тотылуы затның эшчәнлек параметрларын билгеләү мөмкин булмаганда, аларның туры килүе яисә алардан кире кагу мәжбүри таләпләрне бозуның расланган индикаторларына ярашлы рәвештә контроль (күзәтчелек) чарасын үткәрү өчен нигез булып тора, - мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүне жиберү турында мотивлаштырылган күрсәтмә . ;

3) гражданның шәхесен, оешма вәкиленең вәкаләтләрен раслау мөмкин булмаганда, зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы турында белешмәләрнең дәрәсләген булмавын ачыклау - контроль (күзәтчелек) чарасын үткәрү өчен нигез булмау турында дәлилленгән тамаша.

71. Контрольлек итүче зат белән хезмәттәшлекне күздә тоты торган планлы контроль чаралар чираттагы календарь елына планлы контроль чаралар үткәрү планы (алга таба - контроль чаралар планы) нигезендә үткәрелә, ул контроль орган тарафыннан төзелә һәм прокуратура органнары белән килештереләргә тиеш.

72. Контроль чарасын үткәрү өчен контроль органның вәкаләтле вазыйфай заты тарафыннан имзаланган контроль органы карары (алга таба - контроль чарасын үткәрү турында, шулай ук документар тикшерүне күздә тоты торган карар) кабул ителә, анда күрсәтелгән контроль органның карары (алга таба-контроль чараны үткәрү турында Карар) кабул ителә:

- 1) карар кабул итү датасы, вакыты һәм урыны;
- 2) кем тарафыннан карар кабул ителде;
- 3) контроль (күзәтчелек) чарасын үткәрү нигезләре;
- 4) контроль төре;
- 5) тикшерү чарасын үткәргә вәкаләтле (вәкаләтле), шулай ук тикшерү чарасын

үткәрүгә жәлеп ителә торган белгечләрнең, экспертларның фамилияләре, исемнәре, атасының исеме (булганда), мондый чараны үткәрүгә жәлеп ителә торган эксперт оешмасы атамасы;

6) контроль чара үткәрелә торган контроль объекты;

7) контрольлек итүче зат тарафыннан эшчәнлек алып бару урыны адресы яисә контроль чарасы үткәрелә торган бүтән контроль объектларының урнашу адресы рейд тикшерүенә карата күрсәтелмәскә мөмкин;

8) тикшерү чарасы уздырыла торган контроль объектының мәжбүри таләпләренә туры килү өчен җаваплы гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса) яисә оешманың исеме, оешма адресы (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләр), аңа карата тикшерү чарасы үткәрелә торган контроль объектының мәжбүри таләпләренә туры килү-килмәүгә җавап бирүче оешма адресы (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерым структур бүлекчәләре) рейд тикшерүенә карата күрсәтелмәскә мөмкин;

9) тикшерү чарасының төре;

10) контроль чара кысаларында башкарыла торган контроль гамәлләр исемлеге;

11) тикшерү чарасы предметы;

12) тикшерү битләр, әгәр аларны куллану мәжбүри булып тора;

13) контроль чарасын үткәрү датасы, шул исәптән контрольдә тотылучы зат белән турыдан-туры бәйләнеш вакыты (контрольдә тотылучы зат белән турыдан-туры бәйләнеш срогы өлешендә рейд тикшерүенә карата күрсәтелмәскә мөмкин);

14) мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү өчен граждан, оешма тарафыннан бирелгән документлар исемлеге (тикшерү чарасы кысаларында контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү максатларында документлар биру каралган очракта);

15) башка белешмәләр, әгәр дә бу контроль төре турында нигезләмәдә каралган.

73. Контроль чара, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүдән һәм күчмә тикшерүдән тыш, аны формалаштыру һәм алып бару кагыйдәләре белән билгеләнгән контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кергәннән соң, шулай ук Реестр операторы теркәгән контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрының эшкә яраксызлыгы очракларыннан тыш, башланырга мөмкин.

74. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне һәм күчмә тикшерүне үткәрүгә карата әлеге тикшерү чарасын үткәрү турында Карар кабул итү таләп ителми.

75. Контроль чаралар, контроль чаралардан тыш, үзара бәйләнешсез планлы һәм планнан тыш нигездә бары тик контроль органның вәкаләтле заты һәм контроль

чарасын үткәргүгә жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәге Контроль гамәлләр башкару юлы белән генә үткәрелергә мөмкин:

- 1) карау;
- 2) сораштыру;
- 3) язма аңлатма алу;
- 4) документлар таләп итү;
- 5) инструменталь тикшерү;

76. Контроль гамәлләр кылу һәм аларның нәтижеләре контроль органының вәкаләтле заты һәм контроль гамәлләр кылуга жәлеп ителә торган затлар тарафыннан төзелә торган документларда чагыла.

77. Вазыйфаи зат һәм контроль гамәлләр кылуга жәлеп ителә торган затлар тарафыннан фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма, дәлиләрне теркәүнең башка ысуллары кулланылырга мөмкин.

78. Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязмалар, дәлиләрне теркәүнең башка ысулларыннан файдалану турында вазыйфаи зат контрольдә тотучы затка (контрольдә тотылучы зат вәкиленә) хәбәр итә. Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязмалар, дәлиләрне теркәүнең башка ысулларыннан файдалану турында белешмәләр контроль эш итү беркетмәсенә теркәлә.

79. Контроль чараны үткәргәндә, контрольлек итүче зат (аның вәкиле), контрольлек итүче зат (аның вәкиле) вазыйфаи заты, шул исәптән контроль органның вәкаләтле заты белән хезмәттәшлек итүне күздә тотат торган тикшерү чарасын уздырганда, кәгазь күчәрмәсе, яисә квалификацияле электрон имза белән имзаланган электрон документ формасында тикшерү чарасын үткәргү турында карар, шулай ук контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында контроль (күзәтчелек) чарасының исәп номеры хәбәр ителә.

80. Әгәр контроль чараны үткәргү, контрольлек итүче затның урнашу (эшчәнлек башкару) урыны буенча контрольдә тотылучы затның булмавына бәйле рәвештә яисә контрольлек итүче затның эшчәнлегенең фактта башкарылмавына бәйле рәвештә, яисә контроль чарасын уздыру яисә тәмамлау мөмкинлегенә китергән бүтән гамәлләре (гамәл кылмаулары) белән бәйле рәвештә мөмкин булмаса, вазыйфаи зат контроль чарасын үткәргү яисә тәмамлау мөмкинлегенә китергән бүтән гамәлләр (гамәл кылмау) белән бәйле рәвештә, вазыйфаи зат контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнеше күздә тотат торган тикшерү чарасын үткәргүнең сәбәпләрен күрсәтеп, контрольлек итүче затка әлегә Нигезләмәнең 81 һәм 82 пунктларында каралган тәртиптә контрольлек чарасын үткәргү мөмкинлеге булмавы турында хәбәр итә. Бу очракта вазыйфаи зат күрсәтелгән

контроль чарасы кысаларында контроль чарасы тәмамланганчы, контрольдә тотучы зат белән үзара бәйләнешне күздә тоту торган контроль чара үткәрелгәнче теләсә кайсы вакытта контроль гамәлләр кылырга хокуклы.

81. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль органы, шулай ук контроль чаралар үткәргә жәлеп ителә торган белгечләр, экспертлар тарафыннан рәсмиләштерелә торган документлар электрон документ рәвешендә төзелә һәм көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзалана. (31.12.2023 ел)

82. Контроль (күзәтчелек) органының вазыйфай затлары һәм башка вәкаләтле затлар тарафыннан башкарылган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында контрольлек (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм карарлар турында мәгълүматларны урнаштыру, шулай ук аларны инфраструктура аша контрольдә тотучы затларга житкерү юлы белән әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән срокларда һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләргә электрон формада башкару өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәмин итүче, шул исәптән «дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) Бердәм порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең региональ порталы аша да.

83. Контролируемое зат дип санала проинформированным тиешенчә очракта, әгәр:

1) белешмәләр әлеге Нигезләмәнең 82 пункты нигезендә контрольдә тотучы затка бирелде, шул исәптән, әлеге Нигезләмәнең 87 пункттында билгеләнгән очрактан тыш, контроль органына контрольлек итүче зат тарафыннан бирелгән һәм мәгълүмат ресурсларына, мәгълүмат системаларына кертелгән адрес буенча электрон почта аша жибәрелде. Контрольлек итүче затка мәгълүмат бирү максатларында контроль орган тарафыннан электрон почта адресы кулланыла ала, аның турында белешмәләр юридик затны, шәхси эшқуарны дәүләт теркәвенә алганда тапшырылган иде;

2) белешмәләр көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша яки дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша, бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәү процедурасын төгәлләгән контрольлек итүче затлар адресына, мондый мәгълүматларны китерү фактын раслап, электрон документ рәвешендә жибәрелде.

84. Контроль органга контрольлек итүче зат тарафыннан электрон рәвештә

жибәрелә торган документлар имзалана:

1) гади электрон имза;

2) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән электрон формада дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләренә алу өчен мөрәжәгать иткәндә гади электрон култамганы куллану кагыйдәләре нигезендә шәхси килгәндә физик зат тарафыннан алынган гади электрон имза;

3)әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән очрақларда квалификацияле электрон имза белән көчәйтелгән.

85. Үтенечнамәгә, гаризага, шикаяткә, шул исәптән фото - һәм видеоматериалларга кушыла торган материаллар контрольдә тотучы зат тарафыннан электрон рәвештә тапшырыла.

86. Нотариаль таныклыкның муниципаль контроль органына тапшырыла торган документларның күчермәләре таләп ителми.

87. Эшмәкәрлек эшчәнлеген башкаручы, контрольлек итүче зат булып торучы граждандан, вазыйфаи затлар һәм башка вәкаләтле затлар кылган гамәлләр һәм аның тарафыннан кабул ителгән карарлар турында, контроль органына документлар кәгазьдә алу кирәклегенә турында хәбәр жибәрү юлы белән, яисә контроль органнан контроль органга документлар кәгазьдә алу кирәклегенә турында хәбәр жибәргәндә, яисә контроль органнан контрольдә тотылуы затның электрон почта адресы турында мәгълүматлар жибәргәндә, ана документларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләренә бердәм порталы аша электрон рәвештә жибәрү мөмкинлегенә булмаганда (әгәр зат Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында идентификацияләү һәм аутентификацияләү). Күрсәтелгән граждандан контроль органга документларны кәгазьдә жибәргә хөкүкы.

88. Әлеге Нигезләмәнең 87 пункттында күрсәтелгән очрақта, контроль (күзәтчелек) органының вәкаләтле вазыйфаи заты контрольдә тотучы затка карата контрольлек итүче затка алдан хәбәр итмичә һәм прокуратура органнары белән килешмичә генә шундый ук контроль (күзәтчелек) чарасын үткәрү турында Карар кабул итәргә хөкүкы.

89. Контрольлек итүче затның контроль (күзәтчелек) чарасын үткәрүдән читләшүе яисә аны үткәрүгә комачаулавы федераль закон белән билгеләнгән җаваплылыкка китерә.

90. Планнан тыш контроль чаралар, үзара бәйләнешсез планнан тыш тикшерү чараларыннан тыш, әлеге Нигезләмәнең 65 пункттындагы 1,3 - 5 пунктчаларында каралган нигезләр буенча үткәрелә.

91. Әлеге Нигезләмәнең 65 пункттындагы 1 пунктчасында каралган нигез буенча, контрольлек итүче зат белән хезмәттәшлеккә күздә тоткан планнан тыш тикшерү

чаралары инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү, күчмә тикшерү рәвешендә үткәрелә.

92. Контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан планнан тыш тикшерү чараларының төре әлеге Нигезләмәнең 65 пункттындагы 3, 4 пунктчаларында каралган нигезләр буенча Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәте йөкләмәсе, прокурор таләбе белән билгеләнә.

93. Әлеге Нигезләмәнең 65 пункттындагы 5 пунктчасында каралган нигез буенча, контрольлек итүче зат белән хезмәттәшлекне күздә тоткан планнан тыш тикшерү чаралары инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү, күчмә тикшерү рәвешендә үткәрелә.

94. Планнан тыш тикшерү чарасын үткәрү турындагы карарга кул куелган көнне, аны килештерү максатларында, муниципаль контроль органы прокуратура органына планнан тыш тикшерү чарасы турында белешмәләрне, планнан тыш тикшерү чарасын үткәрү турындагы карарның һәм аны үткәргә нигез булган документларның күчермәләрен кушып жиберә.

95. Әлеге Нигезләмәнең 94 пункттында каралган белешмәләр һәм документлар, дәүләт яисә закон тарафыннан саклана торган башка серне үз эченә алган белешмәләр һәм документлар жиберүдән тыш, контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестры аша гамәлгә ашырыла.

96. Әгәр планнан тыш тикшерү чарасын үткәргә нигез булып закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүнең турыдан-туры янавы турында белешмәләр торса, муниципаль контроль органы, аны булдырмау һәм бетерү буенча кичектергесез чаралар күрү өчен, планнан тыш тикшерү чарасын үткәргә кичекмәстән (тиешле белешмәләр алганнан соң егерме дүрт сәгать эчендә), әлеге Нигезләмәнең 94 пункттында каралган документларны шул ук вакытта жиберү юлы белән, бу хакта прокуратура органына хәбәр итеп, планнан тыш тикшерү чарасын үткәргә керешә. Бу очракта контрольдә тотылуы затка планнан тыш тикшерү чарасын үткәрү турында хәбәр итү үткәрелмәскә мөмкин.

97. Муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле рәвештә контрольдә тотылуы затларның хокуклары һәм бурычлары «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль закон белән билгеләнә.

98. Контрольдә тотылуы затның контроль органы белән хезмәттәшлеге, контрольлек итүче затның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, әгәр федераль законда башкасы каралмаган булса, шәхсэн (контрольдә тотучы зат граждан

булса) яисә вәкил аша гамәлгә ашырыла ала. Контрольдә тотучы зат вәкилләре сыйфатында гражданның законлы вәкилләре, оешмаларның законлы вәкилләре, вәкаләтле вәкилләр чыгыш ясый ала. Контрольдә тотучы зат вәкиленең вәкаләтләре тиешле ышаныч кәгазе, оешманың эш итү документы яки Россия Федерациясе законнары нигезендә рәсмиләштерелгән башка документ белән расланьрга тиеш.

99. Оешма хезмәткәрләренең житәкчеләре, вазыйфаи затлары яки оешманың башка вәкаләтле хезмәткәрләре булмаган документлар алу яки бүтән юридик яктан әһәмиятле гамәлләр кылуы әлеге затлар турыдан-туры контроль чараларында катнашкан очракларда гамәлгә ашырыла.

100. Контроль чаралар үткәргәндә һәм контроль гамәлләр башкарганда контрольлек итүче зат яисә аның вәкиле катнашында, контрольлек итүче затның яки аның вәкиленең булуы, контроль чаралар үткәрүдән, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне таләп итми торган контроль гамәлләр кылудан тыш, мәжбүри үткәрелергә тиеш. Контрольлек итүче зат яисә аның вәкиле булмаган очракта, контрольлек (күзәтчелек) органына контроль чараларын үткәргәндә катнашу мөмкинлегә булмау турында мәгълүмат бирү контроль чаралар үткәрелә, контроль гамәлләр башкарыла, әгәр контроль чара үткәргәндә мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү контрольлек итүче затның булмавыннан башка үткәрелергә мөмкин булса, ә контрольлек итүче зат тиешле рәвештә контроль чара үткәрү турында хәбәр ителергә мөмкин.

101. Индивидуаль эшкуарның, контрольдә тотучы затлар булып торучы гражданның вакытлыча эшкә яраксызлыгы очрагында, шулай ук контроль чара үткәргәндә күрсәтелгән контрольдә тотылуы затларның булмавына китергән өзлексез көч шартлары килеп туган очракта, мондый затлар вәкаләтле органга, расланган документлар кушып, контроль чараны үткәргәндә катнашу мөмкинлегә булмавы турында мәгълүмат бирергә хокуклы.

102. Әлеге Нигезләмәнең 101 пунктында күрсәтелгән мәгълүмат керткән очракта, контроль органының вәкаләтле вәкиле карары белән контроль чараны үткәрү индивидуаль эшкуарның, гражданның әлеге мөрәжәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле вакытка күчерелә.

4.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү

103. Әлеге Нигезләмә максатларында мәжбүри таләпләрнең (иминлек мониторингы) үтәлешен күзәтү астында контроль органында булган контроль объектлары турында, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керткән мәгълүматларны, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларындагы

мәжбүри таләпләрне, Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге, башка һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматларны, шулай ук фото һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия булган хокук бозуларны теркәүнең автомат режимда эшләүче техник чараларыннан файдаланып алынган мәгълүматларны жыю, анализлау аңлашыла.

104. Әгәр мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлык мониторингы) үтәлешен күзәтү барышында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү яки зыян китерү куркынычы барлыкка килү фактлары ачыкланса, мәжбүри таләпләрнең бозылуы, мәжбүри таләпләрнең эзерләнүе яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр контроль орган тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 70 пункты нигезендә карарлар кабул ителергә мөмкин.

4.3. Күчмә тикшерү

105. Күчмә тикшерү астында әлеге Нигезләмә максатларында контрольлек итүче затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында үткәрелә торган контроль чара аңлашыла.

106. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиалларының, вәкилләренә, аерым структур бүлекчәләренә) урнашкан (эшчәнлек алып бару), гражданның эшчәнлек алып бару урыны, контроль объектының урнашу урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контрольлек итүче зат белән хезмәттәшлек итү рөхсәт ителми.

107. Чикләнгән затлар даирәсенә керү өчен ачык булган житештерү объектларында күчмә тикшерү барышында мөмкин:

- карау;
- инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып).

108. Күчмә тикшерү контрольлек итүче затка мәгълүмат бирмичә үткәрелә.

109. Күчмә тикшерү нәтижеләре буенча әлеге Нигезләмәнең 70 пунктында каралган карарлар кабул ителә алмый.

110. Бер объектны (бер-берсенә якин урнашкан берничә объектны) күчмә тикшерү уздыру вакыты бер эш көненнән дә артмаска тиеш.

4.4. Инспекция визиты

111. Инспекция визиты астында әлеге Нигезләмә максатларында конкрет контрольлек итүче зат һәм (яки) контроль объектының хужасы (кулланучы) белән үзара хезмәттәшлек итү юлы белән үткәрелә торган контроль чара аңлашыла.

112. Инспекция визиты контрольдә тотылучы затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләр) яки контроль объектының урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.

113. Инспекция визиты барышында түбэндөгө Контроль гамәлләр кылырга мөмкин:

- карау;
- сораштыру;
- язмача аңлатмалар алу;
- инструменталь тикшерү.

Мәжбүри таләпләр нигезендә контрольлек итүче затның (аның филиалларының, Вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) яисә контроль объектының урнашу (эшчәнлек алып бару) урынында булырга тиеш булган документларны таләп итү.

114. Инспекция визиты контрольлек итүче затка һәм житештерү объекты милекчесенә алдан хәбәр итмичә үткәрелә.

115. Инспекция визитын үткәрү вакыты бер урында яки бер житештерү объектында (территориядә) бер эш көненнән дә артмаска тиеш.

116. Контрольдә тотучы затлар яки аларның вәкилләре вазыйфаи затка Биналарга, корылмаларга, бүлмәләргә киртәләрсез керү мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш.

117. Планнан тыш инспекция визиты, әлеге Нигезләмәнең 65 пунктындагы 3 - 5 пунктчалары һәм 96 пункты нигезендә аны үткәрү очраklarыннан тыш, прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелергә мөмкин.

4.5. Рейд тикшерүе

118. Рейд тикшерүе астында, әлеге Нигезләмә максатларында, территориядә урнашкан берничә зат булган, алардан файдалана яки идарә итә торган житештерү объектларыннан файдалану (файдалану) буенча мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү максатларында үткәрелә торган контроль чара аңлана урнашкан берничә контролируемых затлар.

119. Рейд тикшерүе житештерү объектына ия булу, аннан файдалану яки идарә итүче контрольдә тотылуы затларның теләсә кайсы санына карата үткәрелә.

120. Рейдларны карау уртақ (ведомствоара) контроль (күзәтчелек) чарасы формасында үткәрелергә мөмкин.

121. Рейд барышында түбэндөгә контроль (күзәтчелек) гамәлләр кылырга мөмкин:

- карау;
- сораштыру;
- язмача аңлатмалар алу;

- документлар таләп итү;
- инструменталь тикшерү.

122. Рейдларны карау вакыты ун эш көненән дә артмаска тиеш. Рейд тикшерүе вакытында бер контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек итү срогы бер эш көненән дә артмаска тиеш.

123. Рейд барышында вазыйфаи зат житештерү объектларында булган затлар белән хезмәттәшлек итәргә хокуклы.

124. Житештерү объектларына ия, алардан файдалана яки идарә итә торган контрольлек итүче затлар рейд барышында вазыйфаи затның рейдлы тикшерү үткәрү турында карарда күрсәтелгән житештерү объектларына, шулай ук барлык биналарга (торак биналардан тыш) тоткарлыксыз керә алуын тәэмин итәргә тиеш.

125. Рейд барышында мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланса, рейд тикшерүен үткәрү урынында вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне бозган һәр контрольдә тотылуы затка карата контроль чарасының актын тәшкил итә.

126. Рейд тикшерүе, әлеге Нигезләмәнең 65 пунктындагы 3 - 5 пунктчалары һәм 96 пункты нигезендә, аны үткәрү очракларынан тыш, прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелергә мөмкин.

4.6. Документар тикшерү

127. Документар тикшерү астында әлеге Нигезләмә максатларында контроль (күзәтчелек) органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган контроль чара аңлана, аның предметы контрольлек итүче затларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган документларындагы белешмәләр, шулай ук аларның эшчәнлеген тормышка ашырганда кулланыла торган һәм контроль органның мәжбүри таләпләрен һәм карарларын үтәүгә бәйле документлар.

128. Документар тикшерү барышында контрольлек итүче затларның контроль органы карамагында булган документлары, алдагы тикшерү чаралары нәтижәләре, административ хокук бозулар турындагы эшләрне карау материаллары һәм дөүләт контроле, муниципаль контрольнең әлеге контрольлек итүче затларына карата башкарылган нәтижәләр турында башка документлар карала.

129. Документар тикшерү барышында түбәндәге Контроль гамәлләр кылылырга мөмкин:

- 2) язма аңлатма алу;
- 3) документлар таләп итү.

130. Әгәр контроль органы карамагында булган документлардагы белешмәләрнең

дөрөслеге нигезле шик тудыра икэн, бу белешмэлэр контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирми икэн, муниципаль контроль органы контрольлек итүче зат адресына документар тикшерү барышында карау өчен кирәкле башка документларны тапшыру таләбен жибәрә. Әлеге таләп алынганнан соң ун эш көне эчендә контрольлек итүче зат таләпләрдә күрсәтелгән документларны муниципаль контроль органына жибәергә тиеш.

131. Документар тикшерү барышында контрольдә тотучы зат биргән документларда хаталар һәм (яки) каршылыklar ачыкланган яисә бу документлардагы белешмәләрнең контроль органының булган документларындагы һәм (яки) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган белешмәләргә туры килмәве ачыкланган очракта, хаталар, каршылыklar һәм мәгълүматларның туры килмәве турындагы мәгълүмат контрольдә тотучы затка ун эш көне эчендә кирәкле аңлатмалар бирү таләбе белән жибәрелә. Муниципаль контроль органына ачыкланган хаталарга һәм (яисә) тапшырылган документлардагы каршылыklarга карата аңлатмаларны һәм (яисә) әлеге документлардагы белешмәләрнең контроль органының булган документларындагы һәм (яки) дәүләт контролен (күзәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган белешмәләргә туры килмәвенә карата муниципаль контроль органына элек бирелгән документларның дөрөслеген раслый торган документларны өстәмә рәвештә тапшырырга хокуклы.

132. Документар тикшерү уздырганда муниципаль контроль органы контрольлек итүче заттан документар тикшерү предметына карамый торган белешмәләр һәм документлар, шулай ук әлеге орган тарафыннан башка органнардан алырга мөмкин булган белешмәләр һәм документлар таләп итәргә хокуклы түгел.

133. Документар тикшерү үткәру вакыты ун эш көненнән дә артмаска тиеш. Күрсәтелгән срокка контроль органы тарафыннан контрольлек итүче затка документларны документар тикшерү барышында карау өчен кирәкле документларны муниципаль контроль органына тапшырганчы, шулай ук контрольлек итүче затка бирелгән документларда хаталар һәм (яисә) каршылыklarны ачыклау турында контроль органның мәгълүматын жибәргәннән соң йә контроль органында булган документларның һәм (яисә) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган белешмәләрнең туры килмәве турында контроль органының мәгълүматларына һәм (яисә) әлеге документларда булган белешмәләргә туры килү-килмәве турында, муниципаль контроль органына аңлатмалар.

134. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килешмичә генә үткәрелә.

4.7. Күчмә тикшерү

135. Әлеге Нигезләмә максатларында күчмә тикшерү астында житештерү объектларына ия һәм (яки) алардан файдаланучы конкрет контрольлек итүче зат белән, мондый зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү, шулай ук контроль органы карарлары үтәлешен бәяләү максатларында үткәрелә торган комплекслы тикшерү чарасы аңлашыла.

136. Күчмә тикшерү контрольдә тотылуы затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләр) яки контроль объектының (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.

137. Күчмә тикшерү мөмкин булмаган очракта үткәрелә:

- контроль органы карамагында булган яки ул соратып ала торган документларда һәм контрольдә тотучы затның аңлатмаларында булган белешмәләрнең тулылыгы һәм дәрәжәгә белән танышырга;

- контрольлек итүче затның һәм (яки) аның карамагындагы һәм (яки) кулланылуы контроль объектларының әлеге Нигезләмәнең 136 пунктында күрсәтелгән урынга чыкмыйча гына эшчәнлегенә, гамәлләренә (гамәл кылмавының) һәм башка төр контроль чаралар кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләр кылуының мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләү.

138. Планнан тыш күчмә тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килештереп, аны үткәрү очракларыннан тыш, әлеге Нигезләмәнең 65 пунктындагы 3 - 5 пунктчалары һәм 92 пункты нигезендә үткәреләргә мөмкин.

139. Күчмә тикшерү үткәрү турында контрольлек итүче затка күчмә тикшерүне үткәрү турындагы карарның күчмәсенең әлеге Нигезләмәнең 81 - 82 пунктларында каралган тәртиптә ул башланганчы егерме дүрт сәгатьтән дә соңга калмыйча жиберү юлы белән хәбәр ителә.

140. Күчмә тикшерүне үткәрү вакыты ун эш көненнән дә артмаска тиеш. Бер кече эшкуарлык субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен илле сәгатьтән һәм микропредприятиеләр өчен унбиш сәгатьтән артмаска тиеш. Россия Федерациясенә берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген башкаручы оешмага карата күчмә тикшерү үткәрү вакыты оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, оешманың аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

141. Күчмә тикшерү барышында түбәндәге Контроль гамәлләр кылырга мөмкин:

- карау;

- сораштыру;

149. Вазыйфаи зат вазыйфаи затлар яки оешма хезмәткәрләре, граждан, контрольдә тотучы затлар, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән үзеңә аңлатмалар төзергә хоуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, вазыйфаи затның үз сүзләреннән дәрәс язылуы турында билге ясылар һәм аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

4.11. Документлар таләп итү

150. Әлеге Нигезләмә максатларында документларны таләп итү астында, вазыйфаи зат тарафыннан контрольдә тотучы зат тарафыннан мәжбүри документларның һәм (яки) аларның күчермәләренә, шул исәптән фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма, мәгълүмат базалары, банк мәгълүматларының, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләренә мәжбүри таләпләрен үтәүне бәяләү өчен кирәкле һәм (яки) әһәмиятле булган таләпләргә күрсәтү (жибәрү) турындагы контроль гәмәл аңлана.

151. Истребим ителә торган документлар, контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан документларны кәгазьдә тапшыру зарурлыгы билгеләнгән очрактан тыш, әлеге Нигезләмәнең 84 пунктында каралган тәртиптә муниципаль контроль органына электрон документ рәвешендә жибәрелә. Документлар контроль (күзәтчелек) органына контрольлек итүче зат тарафыннан шәхсән яки вәкил аша яисә почта аша заказлы хат белән жибәреләргә мөмкин. Кәгазьдә документларның төп нөсхәләре, яки контрольлек итүче зат раслаган күчермәләре тапшырыла. Документларның күчермәләрен кәгазьдә тиражлау һәм аларны муниципаль контроль органына китерү контрольлек итүче зат хисабына башкарыла. Контроль чара тәмамланганнан соң документларның төп нөсхәләре контрольлек итүче затка кире кайтарыла.

152. Расланган күчермәләрен һәм кирәкле документларны тапшырган очракта, вазыйфаи зат документларның төп нөсхәләре белән танышырга хоуклы.

153. Контроль чара барышында таләп ителә торган документлар контрольлек итүче зат тарафыннан вазыйфаи затка документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән срокта тапшырылырга тиеш. Әгәр контрольдә тотучы зат кирәкле документларны күрсәтелгән таләптә билгеләнгән срок эчендә тапшыра алмаса, ул кичекмәстән язма рәвештә, кирәкле документлар билгеләнгән срокта тапшырылырга мөмкин булмаган сәбәпләргә күрсәтеп, вазыйфаи затка документларны язма рәвештә тапшыру мөмкинлегенә турында хәбәр итәргә тиеш. Мондый үтенечнамәне алган көннән алып егерме дүрт сәгать эчендә вазыйфаи зат документларны тапшыру вакытын озайта яки срокны озайтудан баш тарта, бу хакта тиешле электрон документ төзелә һәм әлеге

Нигезлэмәнең 81 - 83 пунктлары нигезендә контрольдә тотылуы затка теләсә нинди үтемле ысул белән хәбәр ителә.

154. Контрольлек итүче зат тарафыннан муниципаль контроль органына элек тапшырылган документлар (документларның күчермәләре), аларны бирү нигезләренә карамастан, контроль органга кирәкле документлар (документларның күчермәләре) элек, документ реквизитларын күрсәтеп, яңадан тапшырылырга мөмкин.

4.12. Инструменталь тикшерү

155. Инструменталь тикшерү астында әлеге Нигезләмә максатларында вазыйфай зат яисә контрольдә тотылуы затның (аның филиалларының, Вәкилләренә, аерым структур бүлекчәләренә) урнашкан урыны буенча йә житештерү объектының урнашу урыны буенча, контрольдә тотылуы зат тарафыннан мәжбүри таләпләргә үтәүне бәяләү өчен әһәмияткә ия булган факттагы күрсәткечләргә, күрсәткечләргә, гамәлләргә (вакыйгалар) билгеләү өчен, контроль гамәлләр аңлашыла.

156. Махсус жиһазлар һәм (яки) техник приборлар астында әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган сынау жиһазы сыйфатында билгеләнгән тәртиптә расланган, тиешле сертификатларга ия һәм кирәк булган очракта метрологик тикшерү узган барлык үлчәү, сынау приборлары һәм инструментлары, мини-лабораторияләр һәм күчмә аппаратлар, шулай ук Россия Федерациясә законнары нигезендә булдырылган дәүләт һәм башка мәгълүмат системалары, программа чаралары аңлана.

157. Инструменталь тикшерү махсус жиһазларда эшләргә, техник приборлардан файдалануга рөхсәт алган вазыйфай зат яисә белгеч тарафыннан гамәлгә ашырыла.

158. Инструменталь тикшерү нәтижәләре буенча вазыйфай зат яисә белгеч тарафыннан инструменталь тикшерү беркетмәсә Төзелә, анда аның төзү датасы һәм урыны, вазыйфай затның яисә белгечнең фамилиясә һәм инициаллары, контрольлек итүче зат турында белешмәләр, махсус жиһазлар һәм (яки) техник приборлар, инструменталь тикшерү методикалары, инструменталь тикшерү нәтижәләре, инструменталь тикшерү нәтижәләре, инструменталь тикшерү үткәрүдә контрольдә тотылырга тиешле күрсәткечләргә нормалаштырыла торган әһәмияте, һәм әлеге күрсәткечләргә билгеләнгән нормаларга туры килүе турында нәтижәләр, инструменталь тикшерү нәтижәләргә бәяләү өчен әһәмияткә ия бүтән белешмәләр күрсәтелә.

5 бүлек Контроль чаралар нәтижәләре һәм карарлар, контроль чаралар нәтижәләре буенча кабул ителә

159. Контроль чарасы нәтижәләргә контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри

таләпләрнең үтәлешен бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү һәм (яки) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган нигезләмәне торгызу, вәкаләтле органга яисә вазыйфай затларга әлеге Нигезләмәнең 169 пунктындагы 2 пунктчасында каралган чараларны карау өчен мәгълүмат жибәрү керә.

160. Контроль чарасы тәмамланганнан соң, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне күздә тоту торган контроль чара акты төзелә (алга таба - акт). Мондый чара үткәрү нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелергә тиеш. Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, контроль чарасы тәмамланганнан соң, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка кушылырга тиеш. Тикшерү чарасын уздырганда тугырылган тикшерү кәгазьләре актка кушылырга тиеш.

161. Актны рәсмиләштерү мондый чараны үткәрү көнендә контроль чара үткәрү урынында башкарыла.

162. Дәүләт, коммерция, хезмәт яки закон тарафыннан саклана торган башка серләрне тәшкит итүче контроль чара нәтижәләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

163. Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чарасы акты, аны рәсмиләштергәннән соң, контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестры аша, прокуратура органнарына жибәрелә.

164. Контрольдә тотучы зат яки аның вәкиле тикшерү чарасын үткәрү урынында актның эчтәлеген белән таныша.

165. Контролируемое зат имза сала актны шул ук ысул белән, алар тарафыннан эзерләнгән әлеге акт. Контрольлек итүче зат яки аның вәкиле тарафыннан контроль чара үткәрү нәтижәләре буенча актта тиешле билге ясала.

166. Контроль (күзәтчелек) чарасы актында баян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат шикаятьне әлеге Нигезләмәнең 7 бүлегендә каралган тәртиптә жибәрергә хокуклы.

167. Контроль чара үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрына кертелә. Вазыйфай зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча киңәшләр бирергә, законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәрергә хокуклы.

168. Муниципаль контроль органы контрольлек итүче зат тарафыннан Россия

Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозуларны ачыклау һәм тикшерү чарасы уздырганда ачыкланган очракта, бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң, контрольлек итүче затка ачыкланган житешсезлекләрне бетерү турында, аларны юк итүнең законлы (акыллы) сроклары һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне (зыянны) булдырмау буенча чаралар үткәрү турында күрсәтмә бирергә;

2) тикшерү чарасын үткәргәндә гражданнарның, оешмаларның контроль объектына ия һәм (яки) аннан файдаланучы оешмаларның эшчәнлеге гражданнарга, оешмаларга зыян китерү куркынычы булу һәм аны булдырмау ысуллары турында теләсә нинди үтемле ысул белән мәгълүмат житкерү турында, әгәр контроль чарасы уздырганда гражданнарның, оешмаларның һәм (яисә) контроль объектына ия һәм (яисә) аннан файдаланучы оешмаларның эшчәнлеге, гражданнарның, оешмаларның эшчәнлеге һәм (яки) мондый-алар тарафыннан башкарыла торган эшләр, биналар, корылмалар, Корылмалар, жиһазлар, транспорт чаралары һәм башка шундый объектлардан файдалану (файдалану), күрсәтелә торган хезмәтләр закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүнең турыдан-туры куркынычын тудырлар, бу зыян (зыян) китергән;

3) контроль (күзәтчелек) чарасы барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганда, дәүләт органына жиһазларга, гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә. ;

4) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча, күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнче, аның үтәлешен тәмин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, судка мөрәжәгать итәргә тиеш;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү буенча рекомендацияләр бирү, башка чаралар үткәрү турындагы мәсьәләне карарга.

169. Әлеге Нигезләмәнең 175 статьясында каралган Муниципаль контрольне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга карата таләпләрне тупас бозып үткәрелгән контроль чарасы нәтижеләре буенча кабул ителгән карарлар югары контроль органы яки суд тарафыннан, шул исәптән Прокурор күрсәтмәсе буенча контроль чара үткәргән контроль орган тарафыннан юкка чыгарылырга тиеш. Муниципаль контрольне

оештыруга һәм гамәлгә ашыруга карата тупас таләпләр ачыкланган очракта, контроль чара үткәргән контроль органының вәкаләтле вазыйфай заты мондый чара нәтижәләрен гамәлдә түгел дип тану турында карар кабул итә.

170. Муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру таләпләрен тупас бозу булып тора:

- контроль чаралар үткәру нигезләре булмау;
- әгәр мондый килешү мәжбүри булса, прокуратура органнары белән контроль чара үткәру буенча килештерү булмау;
- әгәр мондый белдерү мәжбүри булса, контроль чараны үткәру турында хәбәрнамә турындагы таләпне бозу;
- планлы тикшерү чарасын үткәру вакытын бозу;
- тиешле контроль чаралар үткәру планына кертелмәгән планлы тикшерү чарасын үткәру;
- мәжбүри таләпләр булмаган норматив хокукый актлар һәм башка документлар нигезләмәләрен үтәүне бәяләү нигезендә контроль чара нәтижәләре буенча карар кабул итү;
- әлеге Нигезләмәдә каралмаган затларны тикшерү чарасына жәлеп итү;;
- контроль чараны үткәру срокларын бозу;
- контроль чара барышында әлеге Нигезләмәдә каралмаган контроль гамәлләр кылу;
- әгәр аны бирү бурычы әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән булса, контроль чара нәтижәләре белән танышу өчен, контрольлек итүче затка документны тапшырмау.;
- контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелмәгән контроль чараларын үткәру, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне һәм күчмә тикшерүне үткәрүдән тыш;
- әгәр дә алар контроль чара предметына керми икән, документларны, мәгълүматны, Материалларны, матдәләрне тапшыру таләбенә тыюларны һәм чикләүләрне бозу, шулай ук мондый документларның төп нөсхәләрен алу.;

171. Муниципаль контрольне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга карата таләпләрне тупас бозу белән үткәрелгән контроль чарасының нәтижәләрен дөрөс түгел дип танылганнан соң, әлеге контрольдә тотылучы затка карата кабат планнан тыш тикшерү чарасы бары тик тикшерү чарасының төренә һәм аны үткәру нигезенә карамастан, прокуратура органнары белән килешеп кенә үткәрелергә мөмкин.

Бүлек 6. Контроль орган карарларын үтәү

172. Күрсәтмәләренң, контроль органнарының бүтән карарларының (алга таба - карарлар) үтәлешен контрольдә тотучы органнар булып карарлар чыгарган контроль органнары тора.

173. Контроль органның вәкаләтле вазыйфаи заты, контрольлек итүче зат үтенечнамәсе буенча, вазыйфаи зат тәкъдиме буенча яки контроль органның вазыйфаи затларының карарларына шикаятьләрне карап тикшерүгә вәкаләтле орган карары буенча, контрольлек итүче затның хәлен яхшырту ягына үзгәрешләр кертергә хокуклы.

174. Карарның билгеләнгән срокларда үтәлүе мөмкин булмаган шартлар булганда, контроль органының вәкаләтле вазыйфаи заты мондый күрсәтмәненң үтәлешен бер елга кадәр кичектерергә мөмкин, моның өчен тиешле карар кабул ителә.

175. Күрсәтмәне үтәүне кичектерү турындагы карар әлеге Нигезләмәненң 7 бүлегендә каралган тәртиптә кабул ителә.

176. Карар чыгарган контроль органының вәкаләтле вазыйфаи заты тарафыннан карарның үтәлешенә бәйле түбәндәге мәсьәләләр карала:

- карарның ысулын һәм тәртибен аңлату турында;
- карарның үтәлешен кичектерү турында;
- карарның үтәлешен туктатып тору, элек туктатылган карарның үтәлешен яңарту турында;
- карарның үтәлешен туктату турында.

177. Әлеге Нигезләмәненң 176 пункттында күрсәтелгән мәсьәләләр контроль органының вазыйфаи заты тарафыннан, муниципаль контроль органына үтенечнамәләр кергән көннән соң ун көн эчендә карала. Күрсәтелгән контроль органы вазыйфаи заты булмаган очракта, сораулар тикшерү органының башка вазыйфаи затына Азнакай муниципаль районының норматив хокукый актында билгеләнгән тәртиптә тапшырыла. Контрольдә тотучы зат әлеге Нигезләмәненң 176 пункттында күрсәтелгән мәсьәләләрне карау урыны һәм вакыты турында хәбәр итә. Килмәү контролируемого зат булмаса, уважительной сәбәп түгел, каршылык булып тора карау өчен тиешле мәсьәләләрне.

178. Карарның үтәлешенә бәйле мәсьәләләрне карау нәтижәләре буенча кабул ителгән карар контрольдә тотучы затка билгеләнгән тәртиптә житкерелә.

179. Контрольлек итүче зат әлеге Нигезләмәненң 168 пункттындагы 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарның үтәлү срогы чыккач йә күрсәтелгән карар белән билгеләнгән документларны һәм белешмәләрне контрольдә тотучы зат тарафыннан тапшырганда йә мәжбүри таләпләрненң (куркынычсызлык мониторингы) үтәлешен күзәтү кысаларында мәгълүмат алган очракта, муниципаль контроль органы карарның үтәлешен тапшырылган документлар һәм алынган мәгълүмат нигезендә бәяли. Әгәр

күрсәтелгән документлар һәм контрольлек итүче зат тарафыннан алар нигезендә йө мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлык мониторингы) үтәлешен күзәтү кысаларында алынган мәгълүмат нигезендә тапшырылмаса, карарның үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин түгел, контроль (күзәтчелек) органы әлеге карарның үтәлешен әлеге Нигезләмәнең 61 пунктындагы 1.3 пунктчасында каралган контроль чараларның берсен үткәрү юлы белән бәяли. Күчмә тикшерү нәтижеләре буенча кабул ителгән карарның үтәлешенә бәя бирелгән очракта, күчмә тикшерү үткәрергә рөхсәт ителә.

180. Әлеге Нигезләмәнең 177 пунктында каралган контроль чараны үткәрү нәтижеләре буенча контроль орган карарның тиешенчә үтәлмәве яки тиешенчә үтәлмәве ачыкланса, ул әлеге Нигезләмәнең 168 пунктындагы 1 пунктчасында каралган карарны, аны үтәүнең яңа срокларын күрсәтеп, янә контрольдә тотучы затка тапшыра. Күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта муниципаль контроль органы, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнче, аның үтәлешен тәмин итү буенча чаралар күрә.

181. Контроль органы карарының үтәлеше турындагы мәгълүмат тулы күләмдә контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрына кертелә.

Бүлек 7. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль органы карарларына, вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү, контроль органы эшчәнлегенә нәтижеләлеген һәм нәтижеләлеген бәяләү

182. Алар фикеренчә, муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган контрольлек итүче затлар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» Федераль законның 40 статьясындагы 4 өлеше нигезендә һәм әлеге Нигезләмә нигезендә муниципаль контроль органнары карарларына, аларның вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) судка кадәр шикаять бирү хокукына ия.

183. Шикаять бирү сроклары «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» Федераль законның 40 статьясындагы 5-11 өлешләре нигезендә билгеләнә.

184. Вәкаләтле вазыйфай затның гамәлләренә (гамәл кылмауларына) судка кадәр тәртиптә бирелгән шикаять Азнакай муниципаль районының муниципаль контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан карап тикшерелергә тиеш.

185. Муниципаль контроль органы житәкчесе (житәкчесе) урынбасарының гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка кадәр тәртиптә бирелгән шикаять Азнакай муниципаль районы Башлыгы (башлыгы урынбасары) тарафыннан карап тикшерелергә

тиеш.

186. Шикаятыне карау срогы Азнакай муниципаль районының муниципаль контроль органында мондый шикаятыне теркэгәннән соң 20 эш көненнән дә соңга калмыйча.

187. Шикаятыне карау срогы әлеге пунктның беренче абзацында билгеләнгән срок озайтылырга мөмкин, ләкин шикаят предметына караган һәм аның тулы, объектив һәм һәрьяклы карау һәм хәл итү өчен кирәкле мәгълүматны һәм документларны соратып алу өчен, дәүләт органнары яисә аларга буйсынган оешмалар карамагында булган документларны, документларны карау срогы егерме эш көненнән дә артмаска тиеш.

188. Шикаятыне карау нәтижеләре буенча Азнакай муниципаль районының муниципаль контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) түбәндәге карарларның берсе кабул ителә:

- шикаятыне канәгатьләндерми калдыра;
- контроль органның карарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;
- контроль органы карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;
- контроль органының вазыйфаи затларының, муниципаль контроль органы житәкчесе (житәкчесе) урынбасарының гамәлләрен (гамәл кылмауларын) законсыз дип таный һәм асылда, шул исәптән кирәк булганда билгеле бер гамәлләр башкару турында Карар Чыгара.

189. Шикаят буенча карар мөрәжәгать итүчегә шәхсән тапшырыла (мөрәжәгать итүченең икенче нөсхәдә алу датасы турында тамгасы белән) яки почта элемтәсе тарафыннан жибәрелә. Шикаят буенча карар мөрәжәгать итүче тарафыннан шикаят биргәндә күрсәтелгән электрон почта адресына жибәрелергә мөмкин.

190. Шикаят бирүнең судка кадәр тәртибе 2023 елның 31 декабренә кадәр кәгазь документлар әйләнеше ярдәмендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Әлеге Нигезләмәнең 191 пунктында күрсәтелгән эшчәнлек нәтижелелеге һәм нәтижелелеге күрсәткечләре системасына керә:

- муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре;
- муниципаль контрольнең индикатив күрсәткечләре.

191. Автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контрольнең индикатив күрсәткечләре 2 нче кушымтада күрсәтелгән.

192. Муниципаль контроль органы ел саен Автомобиль транспортында, шәһәр

жир өсте транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контроль турында 248 - ФЗ номерлы законда билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып доклад эзерләүне гамәлгә ашыра.

Докладны эзерләүне оештыру автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контроль өлкәсендә вәкаләтле хакияят органына йөкләнә.

Бүлек 8. ЙОМГАКЛАУ ҺӘМ КҮЧМӘ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

193. Әлеге Нигезләмә 01.01.2002 елдан үз көченә керә.

194. Әлеге Нигезләмәнең 7 бүлеге үз көченә 01.03.2002 елдан керә.

195. 31.12.2023 кадәр контрольлек итүче затка вазыйфай затлар һәм башка вәкаләтле затлар кылган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында хәбәр итү, әлеге Нигезләмәнең 81 - 87 пунктлары нигезендә контроль орган тарафыннан контрольдә тотучы затка документлар һәм белешмәләрне жибәрү, шул исәптән кәгазьдә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин контрольдә тотучы затка электрон формада яки контрольлек итүче зат запросы буенча хәбәр итү мөмкинлеге булмаган очракта почта элемтәсеннән файдаланып урнаштыручыга почта аша хәбәр итәргә кирәк. Муниципаль контроль органы, мондый таләп кәргән көннән ун эш көннән дә артмаган вакытта, контрольлек итүче затка күрсәтелгән документларны һәм (яки) белешмәләрне жибәрә.

31.12.2023 кадәр күрсәтелгән 187 пунктта күрсәтелгән документлар һәм белешмәләр кәгазьдә (шул исәптән контроль чаралар актлары, күрсәтмәләр) төзелә һәм имзалана ала.

Азнакай муниципаль районы территориясендә жирле эһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәэмин итү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында 1 нче кушымта

Азнакай муниципаль районы территориясендә жирле эһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәэмин итүгә муниципаль контроль өлкәсендә мәжбүри таләпләрне бозу риск индикаторлары исемлеге

1. Автомобиль юлларын һәм юл корылмаларын, шул исәптән автомобиль юлларын, автомобиль юлларын, юл буйларын, юл бие полосаларын төзекләндерү элементларын пычрату һәм (яки) зыян китерү турында мәгълүмат булу.

2. Юл эшчәнлеген гамәлгә ашыруга мәжбүри таләпләрне бозу факты турында мәгълүмат булу;

3. Автомобиль юлларының бүлеп бирелгән полосаларында һәм (яки) юл бие полосаларында урнашкан юл сервисы объектларын эксплуатацияләүгә карата мәжбүри таләпләрне бозу факты турында мәгълүмат булу;

4. Федераль дәүләт контроле предметына, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында даими пассажирлар йөртүне оештыру өлкәсендә федераль дәүләт контроле (күзәтчелеге) карамаган даими пассажирлар йөртү муниципаль маршрутларына карата билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозу факты турында мәгълүмат булу;

5. Автомобиль юлларын һәм (яки) юл корылмаларын проектлаганда, төзегәндә, реконструкцияләгәндә, ремонтлаганда һәм карап тотканда, капитал төзелеш объектларының, юл эшчәнлеген башкару өчен билгеләнгән объектларның юл бие полосалары чикләрендә капитал төзелеш объектларының, юл сервисы объектларының һәм юл сервисы объектларының, шулай ук автомобиль юлларын төзекләндерү элементларын урнаштырганда, мәжбүри үтәлгә тиешле техник таләпләрнең һәм шартларның гамәлдә булу вакыты чыккан очракта, билгеләнгән факт турында мәгълүмат булу;

6. Автомобиль юлының һәм (яки) юл корылмасының төзелеш, реконструкция, капитал ремонт, ремонт һәм карап тоту үткәргәннән соң билгеләнгән таләпләргә туры килмәве турында мәгълүмат булу;

7. Юл эшләрән башкарганда мәжбүри таләпләрне бозу турында мәгълүмат булу.

Азнакай муниципаль районы территориясендә жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәэмин итү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында 2 нче кушымта

автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында, юл хужалыгында муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

1. Мәжбүри таләпләрне бозулар арасыннан бетерелгән тәртип бозулар өлеше - 90%, шуның нәтижәсендә законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы чыгарылды.

2. Нәтижәдә зыян (зыян) китергән яки контроль-күзәтчелек чараларын үткәрү нәтижәсендә ачыкланган хокук бозуларга юл куйган субъектларның өлеше-10%.

3. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыянны (зыянны) минимальләштерү дәрәжәсен чагылдыра торган башка күрсәткечләр, муниципаль контроль өлкәсендә зыян (зыян) китерү куркынычын бетерү дәрәжәсе (күрсәтергә)%.

Муниципаль контроль өлкәсендә индикатив күрсәткечләр
Азнакай муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте транспортында һәм юл хужалыгында

1) муниципаль контроль органына кергән мәжбүри таләпләрне бозу турында гражданнар һәм оешмаларның мөрәжәгатъләре саны;

муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш тикшерү чаралары саны;

2) муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш тикшерү чарасын үткәрүне килештерү турында прокуратура органнары тарафыннан кабул ителгән карарлар саны;

3) мәжбүри таләпләрне бозуның муниципаль контроль органы тарафыннан ачыкланган саны;

4) мәжбүри таләпләрне бетерелгән бозулар саны;

5) контроль чарасы актына карата кергән мөрәжәгатъләр саны;

6) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында муниципаль контроль органы тарафыннан бирелгән күрсәтмәләрнең саны.

Азнакай муниципаль районы территориясендә жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәмин итү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы нигезләмәгә 3 нче кушымта

Дәүләт хакимияте органнарыннан һәм жирле үзидарә органнарыннан яисә күрсәтелгән органнарга буйсынучы оешмалардан ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында соратып алына торган документлар һәм (яки) мәгълүмат исемелеге

Ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында вәкаләтле орган тарафыннан соратып алына торган бөлешмәләрнең категориясе һәм (яки) төре	Дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары йә күрсәтелгән органнарга караган оешмалар, аларда
Күчәмсез милек объекты турында ЕГРН дан өземтә	"Росреестрның Федераль кадастр палатасы" ФДБУнең Татарстан Республикасы филиалы Азнакай районы буенча бүлек
Күчәмсез милек объектына хокукларны күчерү турында БДРДАН Өземтә	Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәте идарәсе
Бердәм дәүләт мәгълүматларыннан бөлешмәләр	Россия Федераль салым хезмәтенең ТР буенча 17 нче районара инспекциясе
Искәрмә: ЕГРН-күчәмсез милекнең Бердәм дәүләт реестры.	